

Criteria voor gezonde, duurzame, groene schoolpleinen.

De laatste jaren kiezen veel scholen ervoor hun schoolplein om te vormen tot een groen schoolplein.

Het Tilburgs Platform SpeelNatuur heeft een aantal criteria opgesteld, voor de ontwikkeling van een groen schoolplein. Een school hoeft niet direct te voldoen aan al deze criteria, maar men kan dit beschouwen als een groeimodel.

1. De omvang:

In Tilburg spreken we van een groen schoolplein als minimaal 1/3 van de betegeling wordt vervangen door een waterdoorlatende ondergrond. Dit kan zijn zand, grind, gras, kunstgras, boomschors.

2. De beplanting:

Er is sprake van natuurlijke beplanting: een of meer bomen, (bij voorkeur inheemse) planten, bloemen, groente/fruit en speelbaar groen, bijvoorbeeld een speelbosje. Het aangelegde groen moet aansluiten bij de leeftijdsfase van de kinderen.

3. Natuurlijke speelaanleiding:

Een groen schoolplein bevordert vrij spel, ruimte voor zelfstandig beslissen, te ontdekken en uitproberen speelaanleidingen zijn: bijvoorbeeld klimboom, rioolbuis, stappalen, wilgenhut, heuvel met glijbaan, natuurlijke klimwand. Door een groen schoolplein dat variatie en uitdaging biedt, verandert het speelgedrag van kinderen. Een groen schoolplein bevat hoogteverschillen, verschillende natuurlijke ondergronden en klim- en klautermogelijkheden

4. Educatie:

Met een buitenlesplaats (overkapping of tribune) en veel biodiversiteit, leren leerlingen in de natuur over de natuur. Buiten leren verhoogt de concentratie, maar ook buiten spelen en buiten bewegen is leuk en heeft een gunstig effect op gezondheid en leerprestaties. Leerlingen leren zo op onderzoekende en speelse wijze. De lessen kunnen gecombineerd worden met bewegen. Scholen kunnen mee doen aan de landelijke jaarlijkse buitenspeeldag. Ruimte voor fauna is een positieve bijdrage: vogelkastjes, insectenhoeves, vleermuiskasten, etc.

5. Gezondheid en gezonde leefstijl:

Het aanleggen van een schoolmoestuin, is een prima basis voor lessen over gezondheid en gezonde leefstijl. Kinderen in de stad weten nauwelijks waar hun voedsel vandaan komt. Zorgen voor de moestuin en ervan genieten is een zinvolle ervaring. Kinderen worden beloond voor hun geduld en doorzettingsvermogen. Ze leren zich aanpassen aan het weer en andere externe factoren. Het aanleggen van een watertappunt stimuleert het water drinken op school.

6. Sport en motoriek:

Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) pleit ervoor schoolpleinen zo in te richten dat ze kinderen en jongeren uitdagen om te bewegen en ingezet kunnen worden als oplossing tegen beweegarmoede onder de jeugd. De combinatiefunctionaris sport en bewegen kan een rol hebben hierin. Het sporten in een groene omgeving is belangrijk blijkt uit een onderzoek van Agnes van den Berg

<http://www.agnesvandenbergnl/komjebuitenspelen.pdf>, blijkt dat spelen in een natuurlijke omgeving leidt tot een betere motorische ontwikkeling van kinderen. Een thema wat op dit

moment actueel is dat er een toename van het aantal botbreuken bij valincidenten is. Er worden nu zelfs lessen gegeven in vallen. Als kinderen meer in een natuurlijke omgeving spelen is dat niet nodig (zie ook <http://www.rtlnieuws.nl/nederland/botbreuken-de-gymzaal-geef-kinderen-les-vallen>).

7. Participatie:

Het is belangrijk om het schoolplein samen met de buurt te 'vergroenen'. Als dit lukt draagt dit bij aan een goede woon- werk- en leefomgeving. Kinderen en ouders voelen zich verantwoordelijk voelen voor het groene schoolplein. Dit kan worden gerealiseerd door hen mee te laten denken over het ontwerp, mogelijkheden, planning en uitvoering. Door iedereen hierin een rol te geven, wordt de betrokkenheid met de school en schoolomgeving vergroot.

8. Duurzaamheid:

Goed functionerende speeltoestellen worden desgewenst opgenomen in het nieuwe ontwerp.

Vrijgekomen materialen zijn her te gebruiken. (Bijv. van stoeptegels maak je een tribune)

Ook kan de school overgaan tot waterbesparende maatregelen: het aanbrengen van waterspelen en regentonnen om water op te vangen, dragen nog extra bij aan de klimaatdoelen. Een groen schoolplein is op warme dagen graden koeler dan een betonnen plein.

9. Scholing:

Het is van groot belang dat de basisscholen het voortouw nemen om NME op scholen te realiseren. Een coördinator NME op elke basisschool is daarbij essentieel. Deze persoon zet op de eigen school een NME-structuur met een doorgaande leerlijn op en maakt verbindingen met andere vakken. Om dit te realiseren wordt jaarlijks een driedaagse cursus aangeboden voor leerkrachten en pedagogisch medewerkers. Elke school neemt daaraan deel.

10. Onderhoud:

Een groen schoolplein vraagt meer onderhoud dan een grijs schoolplein. Het betrekken van de kinderen, ouders en omwonenden kan een oplossing bieden voor dit meerwerk en bevordert wederom het verantwoordelijkheidsgevoel voor en betrokkenheid bij het schoolplein.

Direct na de realisatie van het groene schoolplein, wordt een keuring uitgevoerd door TÜV. Pas na goedkeuring, mogen de kinderen spelen op het schoolplein.

September 2016,

Tilburgs Platform Speelnatuur